

Fenyvesi Orsolya

A történetmondás kudarca

Utazik a család. Vörösek a színek,
egy golyóbist cipelnek.
Amerre elhaladnak, gördül a világ:
a formálódó állatok látvánnyá gyűlnek.

Pedig kővé válni csak annyi,
mint nem látni és nem hallani.

Beszélni lehet, persze, a mozgás
mindig kifelé igyekszik a kövekből,
de úgysem találja meg a kifelé vezető utat.
Erdőbe lépve a madarak átlátszóvá válnak.
Ahová a fény sem ér el, és lehetetlen
megkülönböztetni a növényeket az élőlényektől,
ott az érintés, ott az öröm.

De az éjszaka és a nappal alakzatai
mégis egyidejűek, szétválasztanak minket,
és az, aki nekünk utoljára marad,
számtalan variációban létezik,
arcát nem láthatjuk, fejét elfordítja,
mert a képzelet formái nem rá vonatkoznak.

Apa, anya és a gyerekek kézen fogva vezetik
a vegetációt a mikroszkópok lencséje alá,
barmokat a vágóhídra.

Gravitáció télen

Egyre sötétebbek a reggelek,
szűkülnek az erek, erősebben rúg a szív,
a fésű fogai közötti távolság
nem enged az ablakig.

Kavicsok, egymáshoz súrlódó,
megkövült pillantások, hevernek szerteséjjel,
amikor visszahúzódnak a színek.
Egy gömb felszínén élünk,
a közelségben kell mérnünk a távolságot.

Türelmetlenebbül ver a szív, talán
látni próbál, de én nem hagyom.
Nem engedhetek fényt a testembe,
ebben a sötétségben fogadom vendégeimet.
Hogyan fázhatok ilyen közel a Naphoz?

Nyirán Ferenc

Apróságok kicsiny tárháza 16.

a pink floyd depresszív zenéjére
rugdostak eszméletlenségig egy
hársfaillatú májusi éjszakán
huszonöt évesen szerelemfáltésből
három hónapos magzatod
még nem hallotta a zenét
sem az erőszak hangjait csak
kattogó szívverésed jutott
el hozzá a magzatvíz felerősített
hullámain letépett velúrdzsekim
hajnalban halásztad ki a
bokrok közül véres lettél és
hiába próbáltad lemosni csak
arcodon mázoltad szét
a nedveket sok év telt
el de ha megszólal a
the happiest days of our lives
helikopter kattogása
lányunk ma is
kirohan a szobából

Apróságok kicsiny tárháza 25.

kétféle ember létezik az
egyik tud csocsózni a másik
nem aki nem tud csak pörgeti
eszetlen a babákat és vak
tyúk is talál szemet alapon
olykor betalál az ilyen ellen a
legnehezebb érezni kell ujjaidban
az egész pályát soha nem pörgetni
de finoman a lábak között
passzolgatni előre és ráfeszíteni
a fagolyóra a csatárral szépen
nyugodtan igazgatni a lasztit
jobbra-balra őrületbe kergetve
az ellenfelet aki egyre
kétségbeesettebben húzkodja
a védősort és a kapusát végül
megkapja a kegyelemdöfést egy
szemmel alig követhető erőteljes
lövessel ilyen lett volna az
a gyors szúrt seb is a
szívemen ha nem
töröd bele a pengét

Pallag Zoltán

Nagyanyám nipposztáskor

Bárándpuszta alig több mint három tucat ház a Mezőföld északi részén, a búzatermő fennsíkon; a gyéren lakott területről a többi mezőföldi mégsem beszél úgy, hogy „ott künn”. Errefelé ez sosem volt divat. Az itteniekre azt mondják: a bárándiak. Nagyanyám is bárándi, a fél családom az.

A téli nap ma lágy volt, mint egy kényeztetés. Vágtam a fát az udvaron, a góré mellett a hóban. A fa kemény volt, mint a jég. Kemény, mint a faszom, ahogy Laci mondaná, nagyanyám egyetlen fia, de ő már nem él, csak én hallom néha. Úgy volt, hogy amit hasogatam, ebéd előtt bedobálom a sufniába, de inkább lehúztam a kesztyűt, leültem a tuskóra és rágyújtottam. Ott ültem a sufni előtt kapucnival a fejemen, és a füstöt fújtam, amikor a konyhaajtó kinyílt és nagyanyám szólt, hogy kész az ebéd, Zolika.

– Mindjárt megyek, mama – mondtam neki, mert nagyanyának soha nem szólítottam, hogy is nézne ki. Egyedül élt. Csirke volt nokedlival, előtte húsleves, utána délutáni alvás.

– Megnézem a Magdit, mit csinál, jövök nemsokára – mondta, és ezzel el.

Bevettem magam a nagyszobába, a cserépkályha rendesen működött. Na, gondoltam, ilyen melegben jó, ha két oldalt olvasok. Bevettem magam az ágyba, a fikuszok alá Bódi Péter *Szétírt falak* című graffitis nemzedéki regényével – a Kötve-fűzve blogra írtam róla –, és mielőtt elnyomott volna az álom, ezt olvastam az 59. oldalon: „Amint kinyitottam a szemem, kiszúrtam Zask nagymamájának a sok porcelánszarságát a polcokon. Kacsák, kutyák, mindenféle giccses cucc. Nem tudom, honnan szerválják ezeket a nagymamák. A nyugdíjhoz kaphatják, mert csak időseknél látok ilyet.” Hosszúakat pislogtam a szekrény sor felé a nipekre. Soha nem gondolkodtam rajtuk, mióta az eszemet tudom.

Mama ébresztett, hogy főzött kávé, és a Tamás – a Magdi fia – megint sokat iszik.

– Mama, honnan vannak azok a porcelán nipek, ott a szobában? – kérdeztem tőle először életemben, mert jobb később, mint soha.

– A nyugdíjhoz kaptam a vadgazdaságban. Minden ott töltött öt évért adtak egyet a végén, és utána a nyugdíjas találkozók is mindig kaptunk egyet-egyét – mondta, és megkeverte a kávéban a sűrített tejet.

Egy fonott kosárnak látszó porcelán tálra mutattam, benne aprópénz, sárga csekkek, kulcs, befőttes gumik és bicikli szelep.

– És ez?

– Ezt is. A Mikula fővadász adta személyesen. Nipp osztás van, Katica néni. Így mondta. Jóképű ember volt szegény – mondta nagyanyám, és nevetett.

– Mindenki kapott?

– Mindenki, aki akkor nyugdíjba ment, de tálát csak a kiváló dolgozók – mondta, és a tál-

cára tette az üres csészét. – Fehérváron volt a megyei nippraktár, onnan hozták minden évben a vadászházba a nipeket. Mért kérdezed?

– Csak olvastam, hogy volt ilyen annak idején.

– Volt, de mi van a lányokkal?

– Eldobálom a havat, mama, mert mindjárt besötétedik – mondtam, és a tálcára tettem a kávémat. – A lapátot hol találom?

– Kint, a padlásajtó mellett.

Kimentem, rágyújtottam. Világított az udvar, és a frissen hasogatott fa a sufni előtt.

Tinkó Máté

Meddőhálók

Feszített víztükörről nézünk
messzi tófenékre,
kivetjük, amink van,
lesben állunk,
egymáshoz igazítjuk a késztetéseket,
testvérré leszünk ebben a dermesztő hidegben,
és már felfoghatatlan, ami előbb volt,
mielőtt a kör végleg bezárul,
elindulunk mesélni róla,
jégpáncél terül a síkra,
s belőlünk valami meddő
nőni kezd.

Antwerpen múzsája

A férfi ötven körüli nemes acél,
a férfi épp ennek fordítottja.
A két férfi egymásra vár:
szeretnék a beszélgetés fonalát
legombolyítani. A tegnap, ami
ma mint múlt, tovább és tovább *fényesül*.
Helyette szégyellik magukat,
lesütik szemeik, és a fiatal pincérlánytól
fekete kávéért kérnek: elvitelre.
S mert felismerik az összefüggéseket,
ami távozásra szólít, két irányt választanak.

Szihalmi Csilla

csigaházrom

határátlépésnél félem a vámot.
zsebeimbe préseltem gyűrött titkaim.
fülemben égett ahogy jó utat kívántál
hiábavaló motozástól háborogva.

csigául de végül eljutottam a partra.
mindig azt mondtad elviszel egyszer.
klímaváltozásba sajdul a fejem.
árnyékd lombja nem vetül ma rám.

gyerekkorodban mindig meleg sót tettem a füledre.
most az egyszer az óceánra hajlok
hadd halljam csigabigaszíved.

hideg hullámok rengetik a fájást
nyomaid partomról lemossák végleg.
ahogy a vámos rázza ki vénülő szatyraimat.

áhitattal

rácsos papíron át pillogok
kacsoringós gyermekrajz lettél kétdimenziós
amit stilizált akthoz mérek.
modellt így állsz nekem
törvényfaragó racionalistának.

fokozatosan feledkezem meg rólad
amióta az állványra tettél.
fehér hallás voltam fehér beszéd
mielőtt magamra hagytál.

mérlegelem szeretsz-e igen nem
és egyesével tépkedem szirmaim.
a nyelvpadlásról kiselejtezem
a fölöslegessé vált hangokat.

a maradékot képletekké rágom
lyukakat harapok a papírba
javítókulcsot hogy tudjam ha
sáskák élén kettészakadt tengeren jössz
mit jelent szavad áldást vagy átkot
feketét fehérét igen nem.

fel-alá járom utánad a várost
de már nevet sem tudnék neked adni.

a rajzoló gyerekekben művészt laudálok
s a művészből rácsok fedik a gyermeket.

Szűk Balázs

Könnyező

(Egy népdalra)

Istenem, Istenem,
Miért vagyok árva,
Mért ígyen rugdaltál
Erre a világra?
Társat mért nem adtál,
Társam hová vitted,
Milyen poklot nyitsz még,
Milyen mennyet rejtész?

Istenem, Istenem,
Miért lettem árva,
Mért ígyen sirattál
Erre a világra?
Társat mért nem adtál,
Társam hová vitted,
Milyen poklot nyitsz még,
Milyen mennyet rejtész?

Ha én szomjas volnék,
Szomjam te lehetnél.
Sivatagban kutat
Nékem jelentenél.
És ha egyszer mégis
Homok fedné medred,
Fodros keservimmal
Siratnám elveszted

Juhász Tibor

Melegebb öl

Miközben teszkós szatyrokban cipelte
haza leárazott gondoskodását és sminkjével
alkalmazkodott a munkásjáratokhoz,
én is meg akartam felelni. Hogy miattam
ült le a gyárszagú apával enni,
akarta élvezni a májkrémes kenyér
csendjét és még nyögött is neki,
mikor egy másik nő érintésétől
felajzva megcsinálta a testvéretem.
Szándékosan leejtettem a szatyrot,
amit már nem bírt. A homokozóba
kapartam mindegyik púderét, mert annak
az arcnak akartam adózni, amelyiknek
szépségéhez közelebb álltak a bőr
hibái, mint egy feleségé.

Még nem tudtam mennyit számít
az ételtől melegebb öl és egy finom
árnyalat a szem felett. A későbbiekben
gyakran elfelejtettem, hogyan néz ki,
csak akkor szerettem, ha nem volt itthon.
Mikor hazajött, anyám szép volt.
Kent neki egy szelet kenyeret. Csak jóval azután
álltunk fel az asztaltól, hogy csúnyulni kezdett.

Asbóth Balázs

Welwitschia Mirabilis

„bodorodó levélzet”

– Ismered Gregerst? – kérdezte a Dűnevadász, akit Dietrichnek hívtak.

– Nem – mondtam én, aki sem nem voltam Dűnevadász, sem nem hívtak Dietrichnek.

– Ha mégis eszedbe jutna valami, akkor a Homokvárbán haladéktalanul jelentsd! – közölte velem bizalmatlanul, miközben megigazította homokszín kendőjét, mely nemcsak a fejét és homlokát takarta el, hanem állát és száját is, tulajdonképpen csupán a szemsávot hagyva szabadon.

Miután elment, töltöttem magamnak egy kvarccsupornyai ananászpálinkát, és a buckapanel szűk ablakába állva, önn nyugtatásként elkezdtem kortyolgatni. A homokba vájt, harmadik emeleti lakásomból kinézve láttam, ahogy a Dűnevadász kiér a mindig szél fújta lépcsőházból, s katonás léptekkel, oly egyenesen, amilyen görbe az oldalán függő handzsárja, elmenetel a mereven várakozó, kikötött tevéjéhez.

A Dűnevadászok uralták ezt a vidéket, ahol nem volt más, csak homok, és a himba törzsek két-három-négy emeletes, szintén homokból épült, dombokba vájt épületei. A himbák kecskéket tartottak és rovarokat gyűjtöttek, a nők vörösre festették a hajukat és csomókba fonták, a férfiak nem festették a hajukat, és a nők kezeit magukra fonták. Esténként, a délutáni vihar elvonulása és a munka befejezte után összegyűltek a buckapanelek előtt, elővették zúgattyúikat, kúp- és tölcsérdobjaikat, még egy-két didgeridoo is előkerült, bár azt csak a lakóközösségben tekintélyesnek számító férfiak fújták, és zenéltek, énekeltek, táncoltak. Amikor már a zene ritmusa annyira átjárta őket, hogy megkívánták egymást, akkor lakásukba tértek, és szeretkeztek.

– A dal megtöri a Homok jótékony csendjét – mondták a Dűnevadászok, amikor néhány napján megjelenvén házaikba terelték a táncolókat. A himbák szótlánul ringva engedelmeskedtek. A Dűnevadászok a Homokvár követői voltak, ott éltek, a Homokvár irányított mindent.

Ezért mondta Greger, aki rejtélyes volt és enigmatikus, hogy a Homokvár mellé, az ellenség torkába ültessem el a baobabfát. Mert persze ismertem Gregerst, csak letagadtam Dietrich előtt. Greger volt az, akivel Namíbia nyugati részén, a Skeleton Coaston találkoztunk, egy hajóroncsba rejtőzve fogadott minket. Az egész partszakasz (mely valójában már nem is part, hisz a tenger már hosszú mérföldeket kényszerült átadni a szerteterjedő és mindent belepő sivatagnak) tele volt egykori hajók deszkarmjaival. Az egyikben, mely hatalmas halászhajó lehetett hajdan, mert még cetcsontvázak is akadtak a raktérben, várt minket a titokzatos és rejtélyes Greger.

Azt mondta, hogy a Homokvár napjai meg vannak számlálva, s mi számoljuk meg őket. Megállapodtunk, hogy dolgozni megyünk a himbák közé, velük éneklünk, s egyszer a kék szemű és szeplős Dűnevadászok ellen fordítjuk saját handzsárjaikat.

Nekem különös szerepet szánt. Én ültettem el mozgalmunk baobabfáját a Homokvár mellé. Gregers szerint a baobabfa vastag és magasra nő, törzse csak az egekben ágazik el. S megjósolta, hogy a növény oly magasra fog törni, hogy a Homokvárra le lehet majd nézni a koronájáról. Amikor kezembe adta a kis tasakot a vetőmaggal, akkor akadémikuskodtam, hogy mégse az éber krokodilus fogai közé ültessük, de ő azt mondta, hogy egyszer azt olvasta egy könyvben, hogy ha az örödhöz, vallatódhoz közelebb állsz, akkor kisebbet tud rád ütni.

Így elültettem a baobabfát a Homokvár mellé, s titokban naponta megöntöztem.

A mi mindennapi viharunkat megadta nekünk ma is. Minden délután, olyan 4 és 5 óra között olyan homokvihar kerekedett, hogy a kisebb gyerekeket felkapta, az idős emberek szakállát megtépte, a lányok szoknyáját néha a lábukkal együtt fellebbentette. A Dűnevadászok ezért építették az Óvóhelyet, mely egy földbe süllyesztett üvegketrec volt, ahova minden dolgozó összesereglett a vihart átvészelni.

Leültem az egyik padra és megszámláltam, hány skorpiót sikerült összeszednem. Kiborítottam a zsákom, és sorra vettem a fogott állatokat. Azért kutakodtunk a homokban mindannyian ezen ollós lények után, mert a Dűnevadászok ananászt és ananászpálinkát adtak a skorpiókért cserébe, melyeket aztán a homokvárrban porítottak, és azt adták a tenyésztett denevéreknek enni. A denevéreket pedig a Namíbia nyugati részén lévő Swakopmundba szállították, ahol guanójukért tartották őket. A Homokvár urai állítólag nem csupán ananászt, hanem a régen kihalt szellemvárosból, Kolmanskopból származó gyémántot is kaptak a minőségi bőrszárnyasokért cserébe, de ez csupán egyfajta, bukapanelek közt terjedő mendemonda volt.

Mellettem két himba nő vidáman koccintott az Óvóhelyen kapható ananászpálinkával, az egyikük még egy rövid beszédet is megfogalmazott a dűnék kívánt skorpióbőségével kapcsolatban.

Látták, hogy nekem egészen szép mennyiségű állatot sikerült összegyűjtenem, megdicsérték szorgos kezeimet, s hozzátették, hogy remélik a simogatásban is ily serények. A vörös, nyolc csomóba font hajú nő, aki ezt mondta, később élettársam lett. Bár szerettem, már ismertségünk első napján kénytelen voltam hazudni neki:

– Ismered ezt a férfit? Milyen fura az arcát borító haj! – bökött rá az Óvóhelyen arra a WANTED-plakátra, melyen Gregers arca díszelgett.

– Nem - mondtam beleszagolva a nyaka és a válla közötti, fejbillentés okán keletkezett gödröcskébe, melyben két hajcsomó vége pihent.

Sebaj, gondoltam már hazafelé, mikor a Homokvár mellett elhaladva a sötétben megpillantottam a baobabfa már földből kibújót, szárszerű törzскеzdeményét, sebaj.

Legközelebb, immár harmadjára akkor tagadtam meg azt, ami igaz, amikor Gregers kivégzését néztük a himba nőmmel a Homokvár előtti téren. Asszonyom, egyben bukapanelbeli társam csodálkozva kérdezte:

– Te nem is élvezed?

– Én? Dehogynem, én igen. Csak én nem szoktam sikongatni, tudod, sehol – válaszoltam kissé töredezetten, mert közben a kivégzést figyeltem. A Homokvár oldalára volt erősítve egy tevénél kétszer nagyobb homokóra, melynek alsó felébe kötötték ki Gregerst, aki most is titokzatosan és enigmatikusan viselkedett, nem ordibált, mint a halálra szántak, s

nemcsak azért nem, mert tudta, hogy a homokóra hangszigetelt üvegéből úgysem szűrődik ki egyetlen végső bölcsesség sem, hanem azért sem, mert ő méltósággal várta, hogy a homokóra felső részéből rápergő szemek elvezessék a fulladásos elmúláshoz.

Pár nappal azelőtt, hogy elkapták Gregerst, kimentünk a baobabfához. A baobabfa törzse vékony volt, igazából csupán egy szárnak felelt meg. A szárból két hosszú, szalagszerű lomblevél ágazott ki. Az egyik ember, aki – mint a jelenlévők közül mindahányan – ott volt velünk a hajóroncsban a Skeleton Coaston, azt mondta, hogy ez nem egy baobabfa, hanem egy velvícia.

– Latinul *Welwitschia Mirabilis*. Kétlaki növény, törzse vastag, persze, nem egy baobabfához képest. Mindig két levele van, mely hosszan tekergőzik. Szélessége a húsz méter is elérheti, magassága legfeljebb a kettőt.

Az első, ami eszembe jutott, az volt, hogy Gregers rossz magot adott. Gregers szerint mi hibáztuk el, hogy az erős törzsű, egységes és magasra törő baobabfa helyett egy szerte-tekergő velvícia nőtt ki az ellenállásunkból.

Amikor két Dűnevadász (mindkettőjüket Dietrichnek hívták) elkapta Gregerst, akkor ő az álneveinket használva a buckák közé kiabálta – szinte visszhangozta a skorpiók páncélja – hogy egyikőnk nem hitt neki, hogy a kezét tényleg átszúrta egy handzsár, másikunk pedig egy demizson ananászpálinkáért bárkinek kezét csókolta.

A velvícia nagyon sokáig él.

Pár év, talán száz vagy több múlva a himba lakók csodájára jártak az általam ültetett növénynek. Egyik leveléről kovászos, a másiról kovásztalan kenyeret lehetett süretelni, ami jól jött, tekintve hogy a Homokvárat elnyelte a föld, a kék szemű, szeplős Dűnevadászok pedig szétszéledtek. A Homokvár helyén csak egy besüppedt, lyukacsos tárna maradt, valószínűleg ott tenyésztették a denevéreket.

A himba lakók munka és a délutáni vihar után ma is szívesen kiülnek a velvícia mellé, aminek már a két levele vékony csíkokra hasadozott, s megfűjják sípjukat, zúgattyúikat. A dobok püffenéseit és a tapodó tánclábak zaját visszaverik az egykori homokkazamaták, ahova a himbák – ha nagyon átérzik a zene ritmusát, s már túlságosan ajzottak a bucka-panelig elmenni – néha alászállnak szeretkezni.

Csontos Márta

Selfsaving Instructions

Szabó T. Anna soraira

*A fájdalom, az megtanít a testre,
miként a csendet megleckézteti a vihar,
ledönti a köréd magasított falat,
s ott maradsz védtelen, erdő nélküli avar.*

*Lezuhant magaslatra tűzöd magad,
Egyetlen izzó szálon lóg a lét.
Tükrödben Niobé arcát látod,
körvonalaidban megvastagítod a feketét.*

*Már késő visszakönyörögni magad,
lárva testednek nincs báb-menedék,
karóid között bolyongsz az útvesztőben,
kilazult küllőidtől lelassul a kerék.*

*A fájdalom nem tanít meg a testre,
csak a lélek lesz árnyék Godotra várva,
de te újra otthont teremtesz védencednek,
s implantárod fényed a naplemente ágyékába.*

Bogdán József

A szagos mise után

a szagos mise után egy marék szent antal
szobrocskát dobott utánam kukucska néni
nesze neked második vatikáni zsinat
az első vatikáni zsinat az igen az első
vatikánumot megértem akkor még földig
erő hűségben földig erő erkölcsben földig
erő coelibátusban éltek a papok a tari pap
is reverendában biciklizett a temetőbe a tari
pap kanizsán a nagytemplomban még
a szószékről prédikált mint mikor az ég dörög
mint mikor villámlik júliusban a tari pap az
igen dominus vobiscum et cum spiritu tuo
a tömjénfüstös szent antal kilenced
az orgonavirágos májusi litániák meg adventban
a roráték a tari pap a szögi pap meg a varbai
a rózsafűzértársulat élő és elhunyt tagjai
az első vatikáni zsinat az igen a plébános
háttal a népnek misézett mint aki megadja
magát mint akit feltartóztattak az oroszok
dominus vobiscum et cum spiritu tuo
az első vatikáni zsinat az igen az első
vatikánumot megértem a második
a második vatikáni zsinat kivágott minden
ajtót és minden ablakot eltűnt a szószék
először eltűnt a szószék aztán eltűnt az imazsámoly
bevezették a drótnélküli mikrofont a plébános zsebében
megszólal a mobil talán az égiek hívják
fürdőgatyás lelkeségi találkozók irány a tiszta
irány a balaton lászló atya a gazdagréten repülőből
temet szépen kiönti a repülő ablakából a halott hamvait
nesze neked második vatikáni zsinat
az első vatikánumot megértem